

Oponentský posudek práce:

Tadeáš Kovařík, Kronika města Chebu Pankráce Engelharda z Haselbachu. Příspěvek k městskému kronikářství raného novověku, bakalářská práce ÚČD FF UK Praha 2017, vedoucí práce prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc., 76 s.

T. Kovařík zaměřil svoji pozornost na městské kronikářství v 16. století. Hlavním předmětem jeho zájmu je osobnost nejstaršího chebského kronikáře Pankráce Engelharda, v rámci své bakalářské práce podal však základní informace i o dalších místních kronikách, které z něho částečně vycházejí. Práce má logickou strukturu, přesto se některé informace opakují na více místech. Úvod práce naznačuje jen rozložení kapitol, postrádá formulaci cílů práce. Autor pak nejprve informuje o pramenných a bibliografických východiscích, podává základní přehled fenoménu předbělohorského městského kronikářství, aby posléze mohl přejít k dějinám Chebu samotného (mohlo být řečeno více k době Pankrácově) a jeho literární produkci. Vlastní výklad o zkoumané kronice je soustředěn do kapitol 6–9, závěr potom opakuje hlavní teze výkladu.

Naznačená struktura je ve své obecné části naplněna shrnutím výsledků dosavadního bádání. Zvláště je patrná závislost autora na pracích M. Tošnerové, z níž čerpá i podstatnou část informací o Pankrácovi (ošetřeno početnými odkazy na její práce, část stránkových odkazů je však chybná). Vzhledem k tomu, že biografické informace a základní charakteristika kronik(y) byla podána již v uvedené literatuře, měl být hlavním přínosem autora rozbor textu Engelhardovy kroniky.

T. Kovařík se zaměřil na dvě otázky: obraz českých a římských panovníků (s. 49-56) a politický obraz Chebu a jeho okolí (s. 57-58) ve sledované kronice. Panovníci jsou představeni výčtově a popisně. Výklad se snaží najít Pankrácovy důvody zájmu nebo opominutí některých osob. Kronikář k nim většinou nezaujímal stanovisko, proto bylo pro autora obtížné zjištěné skutečnosti vyhodnotit. Vztah kronikáře k městu Chebu je redukován na sledování pojmenování města. Autor předvádí, jak nepřesně kronikář vnímal říšský (nebo jiný) status města. Rozbor obsahu kroniky vztahujícího se k dějinám města autor nepodává.

T. Kovařík pracoval s edicí kroniky a seznámil se s jejím originálem (prostřednictvím databáze Manuscriptorium) i opisy, které jsou velmi početné. Vtírá se proto otázka po jejich účelu: byl soukromý, nebo oficiální? Tady se naskytá jedna z možností komparace, a sice funkce této chebské kroniky s jinými, např. i západoevropských měst. Nabízí se např. známý případ koncilní kroniky Ulricha Richental, kterou již po smrti autora využila městská reprezentace v bohatě iluminovaných exemplářích k prezentaci města. Autor užil srovnání s městem Zhořelec, mohl se ale rozhlédnout i po dalších korunních zemích, zejména po Horní Lužici a Slezsku. Např. vratislavské kronikářství je dobře zpracováno a bylo možné komparovat mj. pohledy na české a římské krále, příp. vnímání vlastní země.

České země se připojily k tvorbě městských historiografických děl relativně pozdě, nicméně malé náznaky zapisování událostí měšťany lze sledovat již v 15. stol. Bylo třeba seznámit se i s pracemi M. Bláhové, která tyto počátky detailně prozkoumala.

Na práci T. Kovaříka je třeba ocenit, že si poradil s německým textem kroniky. Jeho výklad není zatížen gramatickými prohřešky a překlepy. Práce je vybavena obrazovou přílohou, která seznamuje s ilustracemi Engelhardovy kroniky. Kdo vyhotovil onen „amatérský obrazový doprovod kroniky“ (podle hodnocení P. Brodského), není známo. Zda

by bylo možné po tom pátrat v chebském archivu, je otázkou. Z bakalářské práce není patrné, zda autor chebský archiv a další instituce, kde jsou opisy uloženy, navštívil.

Předložený text T. Kovaříka odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením dobře.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.